

Evaluation and Analysis of Factors Affecting the Sense of Social Security in the Metropolis of Isfahan

Ahmad Hajarman¹

¹- Post PhD, Department of Geography, University of Isfahan, Isfahan, Iran. E-mail: a.hajarman@ltr.ui.ac.ir

Article Info

ABSTRACT

Article type:

Research Article

Article history:

Received: 26 May 2024

Revised: 14 October 2024

Accepted: 07 January 2025

Published online: 21 March 2025

Keywords:

Social security,
structural equations,
geographic information system,
metropolis of Isfahan.

Introduction: Security affects all aspects of societal life, both directly and indirectly. One of its most important dimensions is social security, including financial, personal, occupational, and moral security. Examining and measuring the indicators of social security was the main issue of the present study. This study adopted an applied-developmental approach and a descriptive-analytical method and aimed to evaluate the factors affecting social security in the metropolis of Isfahan.

Data and Method: The required data were collected using library research and field surveys at the household level. The sample size was estimated at 315 households using Cochran's formula. Utilizing quantitative and statistical methods, including multiple regression analysis in SPSS, structural equation modeling (SEM) in LISREL, and fuzzy multivariate analysis in GIS, the level of social security was investigated, and components effective in the study area were prioritized.

Results: The findings indicated that in terms of social security indicators, financial, occupational, personal, and cultural dimensions, with weights of 0.511%, 0.456%, 0.287%, and 0.266%, respectively, emerged as the most critical factors contributing to the social security of the metropolis of Isfahan. The percentages highlight the greater significance of financial security compared to other dimensions.

Conclusion: The metropolis of Isfahan exhibited medium to high levels of social security, with the largest area, 151 square kilometers, classified within the high and very high security categories.

Cite this article: Hajarman, A. (2025). Evaluation and Analysis of Factors Affecting the Sense of Social Security in the Metropolis of Isfahan. *Urban Social Geography*, 12 (1), 83-97. <http://doi.org/10.22103/JUSG.2025.2146>

© The Author(s).

Publisher: Shahid Bahonar University of Kerman.

DOI: <http://doi.org/10.22103/JUSG.2025.2146>

¹- **Corresponding Author:** Hajarman, A., Department of Geography, University of Isfahan, Isfahan, Iran.

 A.hajarman@ltr.ui.ac.ir (+98) 9132016251

English Extended Abstract

Introduction

Although security is a critical issue, many sociologists emphasize that the sense of security is more important and necessary than its existence. Currently, the subjective dimension of security (the sense of security) has gained undeniable significance, and many experts argue that the feeling of security is more important than its actual existence, with some suggesting that the feeling of security surpasses its objective existence. The sense of security is a psychological, value-laden, cultural, familial, financial, occupational, intellectual, and personal phenomenon that has various occupational, political, cultural, and social dimensions. This feeling is derived from direct and indirect experiences of individuals about their conditions, situations, and surrounding environments, and different people experience it in different ways. Accordingly, this study evaluated the indicators of the sense of social security across four occupational, financial, personal, and cultural dimensions in urban areas of Isfahan. Finally, the study proposed solutions to improve the sense of social security in the studied area. Moreover, this study aimed to answer the following research questions: “To what extent do urban spaces in Isfahan foster a sense of social security?” and “Which components contributed most significantly to creating the sense of social security in Isfahan?” The innovative aspect of this study lies in the spatial analysis of the indicators of the sense of social security and the region under study.

Data and Method

This was an applied-developmental study in purpose and descriptive-analytical in nature, adopting a correlation analysis methodology. The required data were collected through library research and field surveys. The study area was the metropolis of Isfahan. Data analysis comprised two stages. In the first stage, to measure the social security status of the studied area, the sample size of the study was estimated at 315 households using Cochran's formula. In the second stage, after collecting the required data, to measure and rank the status of the studied area, data were analyzed using multiple regression analysis, structural equation modeling (SEM), and fuzzy multivariate analysis in SPSS, LISREL, and GIS. To assign weights to indicators and assess their impact on social security, 20 experts and specialists were selected via the Delphi method, tailored to the research topic, and the analytical hierarchy process (AHP) was employed through Expert Choice software.

Results

Factor loadings derived from the standardized model for the metropolis of Isfahan revealed that out of 54 components, 40 were identified as effective (varying in effect size). Specifically, all 15 occupational indicators, 11 out of 13 cultural indicators, 8 out of 13 financial security indicators, and 6 out of 13 personal security indicators were retained as effective, and 14 components with coefficients below 0.3 percent were excluded. Furthermore, it should be noted that in the occupational security indicator, job satisfaction exhibited the highest correlation and influence, with a factor loading of 0.93. In the financial security dimension, asset diversification with a factor loading of 0.73 percent and the use of mass media with a load of 0.91 percent were the most prominent. Besides, in the cultural and personal security dimensions, physical and mental health, with an impact factor of 0.77 percent, played the most crucial role. Social security levels were categorized into five classes based on area: very low, low, medium, high, and very high. The metropolis of Isfahan in the medium social security class showed the highest level with 4169.181 hectares. Moreover, the metropolis of Isfahan in the high social security class exhibited the lowest level with 9393.29 hectares.

Conclusion

The results of the study indicated that Isfahan metropolis held a medium to high ranking in terms of personal, financial, and cultural security, and ranked medium to low in terms of occupational security. Concerning social security indicators in Isfahan metropolis, in order of priority, the financial indicator was 0.511 percent, the cultural indicator was 0.456 percent, the personal indicator was 0.287 percent, and finally, the occupational indicator was 0.266 percent. These results underscore the importance of the financial security indicator compared to the other dimensions.

ارزیابی و تحلیل مؤلفه‌های مؤثر بر احساس امنیت اجتماعی کلان‌شهر اصفهان

احمد حجاریان^۱ ✉

^۱ - پسادکتری گروه جغرافیا و برنامه‌ریزی روستایی، دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران. رایانامه: a.hajarian@litr.ui.ac.ir

اطلاعات مقاله	چکیده
نوع مقاله: مقاله پژوهشی تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۳/۰۶ تاریخ بازنگری: ۱۴۰۳/۰۷/۲۳ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۱۰/۱۸ تاریخ انتشار: ۱۴۰۴/۰۱/۰۱ کلیدواژه‌ها: امنیت اجتماعی، معادلات ساختاری، سیستم اطلاعات جغرافیایی، کلان‌شهر اصفهان.	مقدمه: امنیت به صورت مستقیم و غیرمستقیم، بر تمامی جوانب زندگی جوامع اثرگذار است. یکی از مهم‌ترین ابعاد امنیت، امنیت اجتماعی است که شامل امنیت مالی، جانی، شغلی و اخلاقی و غیره می‌شود. بررسی و سنجش شاخص‌های امنیت اجتماعی مسئله اساسی پژوهش حاضر است. پژوهش حاضر دارای ماهیتی توسعه‌ای-کاربردی و روشی توصیفی-تحلیلی می‌باشد و با هدف ارزیابی مؤلفه‌های مؤثر بر امنیت اجتماعی کلان‌شهر اصفهان انجام شده است. داده و روش: داده‌های مورد نیاز با استفاده از مطالعات کتابخانه‌ای و بررسی میدانی در سطح خانوار جمع‌آوری گردید. حجم نمونه با استفاده از فرمول کوکران معادل ۳۱۵ خانوار برآورد شد. با بهره‌گیری از روش‌های کمی و آماری از جمله رگرسیون چندگانه در محیط نرم‌افزار SPSS، معادلات ساختاری در محیط نرم‌افزار LISREL و تحلیل چند متغیره فازی در محیط GIS، به بررسی میزان امنیت اجتماعی و اولویت‌بندی مؤلفه‌های مؤثر در منطقه مدنظر پرداخته شده است. یافته‌ها: یافته‌ها نشان می‌دهد از لحاظ برخورداری از شاخص‌های امنیت اجتماعی، به ترتیب اولویت در کلان‌شهر اصفهان، شاخص‌های مالی، شغلی، جانی و فرهنگی با ۰/۵۱۱، ۰/۴۵۶، ۰/۲۸۷ و ۰/۲۶۶ درصد بیشترین نقش را در امنیت اجتماعی کلان‌شهر اصفهان دارند که نشان‌گر مهم بودن بعد امنیت مالی نسبت به بقیه ابعاد است. نتیجه‌گیری: کلان‌شهر اصفهان دارای امنیت اجتماعی متوسط رو بالا می‌باشد به‌طوری‌که بیشترین مساحت مربوط به طبقه زیاد و بسیار زیاد با مقدار ۱۵۱ کیلومتر مربع می‌باشد.
استناد: حجاریان، احمد. (۱۴۰۴). ارزیابی و تحلیل مؤلفه‌های مؤثر بر احساس امنیت اجتماعی کلان‌شهر اصفهان. <i>جغرافیای اجتماعی شهری</i>، ۱۲ (۱)، ۸۳-۹۷. DOI: http://doi.org/10.22103/JUSG.2025.2146	© نویسنده‌گان.

DOI: <http://doi.org/10.22103/JUSG.2025.2146>

مقدمه

امنیت از نیازهای اساسی انسان به شمار می‌رود، به‌طوری که با کاهش آن، آرامش خاطر انسان تضعیف شده و تشویش، اضطراب و ناآرامی جای آن را خواهد گرفت. مرتفع شدن بسیاری از نیازهای آدمی در گرو امنیت است. اگرچه امنیت در زندگی فردی و اجتماعی انسان‌ها نقشی مهم و کلیدی ایفا می‌کند و فقدان یا اختلال در آن پیامدها و تبعات نگران‌کننده‌ای به دنبال دارد اما اثرات و خسارات احساس ناامنی، از خود ناامنی بدتر است (کریمی و دانش‌مهر، ۱۳۹۸: ۲). بر این اساس، شاید بتوان احساس امنیت را محور اصلی نیازمندی‌های انسان دانست (هزارجریبی و فعلی، ۱۳۹۵: ۱۲۰). با این وجود، امروزه گسترش تکنولوژی و رشد فزاینده آن در نواحی شهری، موجب پیچیده‌تر شدن مسائل و مشکلات فضاهای شهری و در نتیجه بروز ناامنی در این نواحی را سبب شده است (سقای و همکاران، ۱۳۹۶: ۴۳) به‌گونه‌ای که ضعف امنیت و احساس امنیت یکی از چالش‌های اساسی جامعه شهری در قرن حاضر است (بزرگوار و همکاران، ۱۳۹۶: ۳۶۸).

اگرچه امنیت مسئله مهمی است، اما بسیاری از جامعه‌شناسان احساس امنیت را مهم‌تر و ضروری‌تر از وجود امنیت توصیف می‌کنند (مبارکی و سلطان زاده، ۱۳۹۸: ۴). به‌گونه‌ای که در حال حاضر بعد ذهنی امنیت (احساس امنیت) اهمیتی انکار نشدنی پیدا کرده است و از دید بسیاری از صاحب‌نظران، احساس امنیت مهم‌تر از وجود امنیت است (رسولی، ۱۴۰۰: ۵۸) و برخی از کارشناسان احساس امنیت را مقدم بر وجود عینی امنیت معرفی می‌کنند (بحری‌پور و خالد، ۱۳۹۲: ۱۰). احساس امنیت، پدیده‌ای روان‌شناختی، ارزشی، فرهنگی، خانوادگی، مالی، شغلی، فکری و جانی است که دارای ابعاد گوناگون شغلی، سیاسی، فرهنگی و اجتماعی است. این احساس ناشی از تجربه‌های مستقیم و غیرمستقیم افراد از شرایط، اوضاع و محیط پیرامونی است و افراد مختلف به‌صورت‌های گوناگون آن را تجربه می‌کنند (مبارکی و سلطان زاده، ۱۳۹۸: ۲). به عبارتی دیگر، احساس امنیت پدیده‌ای چندبعدی است که صرفاً بر افراد تحمیل نمی‌شود بلکه اکثر افراد جامعه براساس نیازها، علایق، خواسته‌ها و توانمندی‌های شخصی و روانی خود، در ایجاد و از بین بردن آن نقش اساسی دارند (ایمانی و همکاران، ۱۳۹۴: ۲). فقدان امنیت و احساس امنیت در هر یک از ابعاد آن، مسئله‌ای مهم تلقی می‌گردد (ساعی و همکاران، ۱۳۹۳: ۴۴).

باتوجه به اثرگذاری مستقیم امنیت بر سطح سلامت روحی و جسمی افراد (SuutarI et al, 2019: 1241)، حضور فعال آن‌ها در فضای عمومی (مدیری، ۱۳۸۵: ۱۲)، سلامت عموم افراد (Igarashi et al, 2012: 219)، پیشگیری از وقوع جرم، حفظ نظم همزیستی (Brooks, 2010: 228)، افزایش سطح اعتماد بین خانوارها و غیره، امروزه سازمان‌ها و نهادهای ویژه‌ای به‌صورت تخصصی با حفاظت از امنیت شخصی افراد در ارتباط هستند و نهادهای اجتماعی، مؤسسات مذهبی و دولت‌ها می‌توانند بر احساس امنیت افراد تأثیرگذار باشند (Spadard et al., 2020: 22). در هر صورت، در حال حاضر ارزیابی ذهنی شهروندان در خصوص ابعاد مختلف امنیت در فضاهای شهری از اهمیت بسیار زیادی برخوردار است؛ چراکه به واسطه آن، شناخت همه‌جانبه‌ای از موضوع مورد بررسی حاصل خواهد شد (Cho et al., 2019: 9). درک شهروندان از احساس امنیت را می‌توان از جنبه‌های مختلف (مانند امنیت فیزیکی، امنیت جانی، امنیت و غیره) مورد بررسی قرار داد و بر اساس نقش‌های مختلف (به‌عنوان مثال، حقوق شهروندی، ساکنان شهر، مستاجر، مشتری و غیره) مورد تفسیر قرار داد (Saáry et al., 2021: 1).

براساس مقدمه فوق، این پژوهش به ارزیابی شاخص‌های احساس امنیت اجتماعی در چهار بعد شغلی، مالی، جانی و فرهنگی در مناطق شهری اصفهان پرداخته می‌شود و در نهایت راهکارهایی جهت ارتقاء احساس امنیت اجتماعی منطقه مورد مطالعه ارائه می‌گردد؛ این پژوهش با هدف پاسخ به این سؤال انجام شده است که فضاهای شهری اصفهان به لحاظ احساس امنیت اجتماعی از چه سطحی برخوردار هستند؟ کدام مؤلفه‌ها در احساس امنیت اجتماعی شهر اصفهان

بیشترین نقش و تأثیر را داشته‌اند؟ در حقیقت نوآوری این پژوهش در تحلیل فضایی شاخص‌های احساس امنیت اجتماعی و منطقه مورد مطالعه می‌باشد.

پیشینه نظری

در طول تاریخ بشر، جوامع شهری سعی کرده‌اند کیفیت زندگی مناسب، محیط امن و راحت و آسایش شغلی را برای ساکنان خود ارائه دهند. امروزه شهروندان از محل زندگی خود انتظار ارتباط عادلانه بین نواحی شهر مختلف، تعامل مداوم با مقامات، رعایت مساوات بین مناطق مختلف شهری، حکمرانی شفاف، سیستم‌های بهداشتی و آموزشی خوب و امکانات فرهنگی قابل توجه را دارند (Mircea & Daniela, 2016: 2). واقعیت این است که امروزه علاوه بر برخی از مشکلات اجتماعی مانند فقر و بیکاری، مسائل مرتبط با مدیریت محلی، جمعیت و نیروی انسانی، بالا بودن میزان مهاجرت‌های شهری و روند سالخوردگی نیروی کار، می‌توان آسیب‌های اجتماعی گسترده‌ای یافت که به دامنه نواحی شهری نفوذ پیدا کرده‌اند. امنیت مفهومی ذهنی و عینی است. امنیت ذهنی تاحدودی به ادراک و احساس افراد بستگی دارد که در سطوح خرد و کلان قابل بررسی است و امنیت عینی وضعیتی است که ارزش‌های حیاتی در آن از هرگونه تهدید و تعرض مصون باشد. در دو وجهی بودن امنیت وضعیت فیزیکی با حالت فکری در هم می‌آمیزد. در حال حاضر، به دلایل مختلف تاریخی و زیست جهانی (جهانی شدن، دیجیتالی شدن و ...)، تحقیقات مربوط به امنیت فردی و انسانی به موضوعی بسیار مهم تبدیل شده است (Owen, 2008: 37-38). از امنیت تعاریف متفاوتی ارائه شده است. به این صورت که از نظر عده‌ای، امنیت را می‌توان به «فضایی بدون هرگونه خطر و آسیب» تعریف کرد (Engerer, 2009: 18-26) و همچنین امنیت را به معنای دوست داشتن، پذیرفته شدن و رفتار دوستانه تلقی کرده‌اند (Janicka, 2015: 159). بر اساس تعریف موجود در فرهنگ لغت کمبریج، امنیت عبارت است از «حفاظت از شخص، ساختمان، سازمان یا کشور در برابر تهدیدهایی مانند جنایت یا حملات کشورهای خارجی» (Cambridge Dictionary, 2021).

احساس امنیت اجتماعی، یکی از ابعاد اصلی مبحث امنیت است (ساعی و همکاران، ۱۳۹۳: ۴۵) که از جایگاه و موقعیت برجسته‌ای برخوردار بوده و تولید، تأمین و پایدارسازی آن، نیازمند مقدمات و زمینه‌های نسبتاً پیچیده بوده و آسیب‌پذیری و زیان آن، تحت تأثیر زمینه‌ها و متغیرهای متفاوتی است که شناخت و معرفت در آن‌ها ضرورت اساسی دارد (افشانی و ذاکری هامانه، ۱۳۹۱: ۱۴۶). امنیت اجتماعی ناشی از ارضای نیازها و تحقق اهداف است و از عوامل اساسی است که رضایت از زندگی را در بین افراد جامعه گسترش می‌دهد (هزارجریبی و فعلی، ۱۳۹۵: ۱۲۰).

بر اساس نظریه کارکردگرایی، امنیت و امنیت اجتماعی باید در کارکرد اجزای نظام ارزشی و هماهنگی و انسجام آن‌ها با همدیگر و با کل جامعه تولید، حفظ و بازتولید شود، از این‌رو، در این دیدگاه فرض بر این است که جامعه به‌واسطه هماهنگی عناصر و اجزایش ارزش‌های مشترک تولید کرده و از طریق جامعه‌پذیری آن‌ها، امنیت لازم را کسب می‌نماید. از نگاه گیدنز، اعتماد شرط تحقق احساس امنیت است و احساس امنیت تابعی از اعتماد می‌باشد (ساعی و همکاران، ۱۳۹۳: ۵۴-۵۰). باری بوزان در یک تقسیم‌بندی کلی، امنیت اجتماعات بشری را به پنج مقوله تقسیم‌بندی می‌کند: امنیت نظامی، امنیت سیاسی، امنیت اقتصادی، امنیت زیست‌محیطی و امنیت اجتماعی (بوزان، ۱۳۷۵: ۳۶). از نظر دورکیم، در صورت بروز تهدیدات علیه فرهنگ مشترک اعضای یک جامعه، زمینه بروز ناهنجاری‌های اجتماعی فراهم می‌آید. همچنین رویکرد نظریه‌پردازان مکتب کپنهاگ با نظریه دورکیم مرتبط است؛ زیرا از نظر آن‌ها تهدید علیه فرهنگ و هویت گروه‌ها، منجر به تضعیف امنیت اجتماعی می‌شود (افشانی و ذاکری هامانه، ۱۳۹۱: ۱۵۰).

بدون تردید، احساس امنیت از جمله مقولات مهم در هر جامعه‌ای به شمار می‌رود و مقدمه لازم برای حیات هر نظام سیاسی و اجتماعی است که علی‌رغم تصریح در خاستگاه اجتماعی و ابتدای آن بستر اجتماع، مورد تفسیر و تعبیر مختلف

قرار گرفته است. پدیده امنیت که از نیازها و ضرورت‌های اساسی و پایه‌ای فرد و جامعه به‌شمار می‌رود و فقدان آن و یا اختلال در آن، پیامدها و بازتاب‌های نگران‌کننده و خطرناکی به‌دنبال دارد و تأمین و مراقبت از آن در فرایند پایداری امنیت در ابعاد مختلف اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، سیاسی، نظامی و جغرافیایی از مطلوبیت ویژه‌ای برخوردار است و در همین رابطه، دولت‌ها و نظام‌های سیاسی، سالانه بودجه‌های هنگفتی را هزینه می‌کنند. منظور از انواع امنیت‌ها در این پژوهش، مفهومی است که به درستی از آن به امنیت اجتماعی تعبیر شده و از جایگاه و موقعیت برجسته‌ای برخوردار بوده و تولید و تأمین آن و همچنین پایداری آن نیازمند مقدمات و زمینه‌های نسبتاً پیچیده‌ای است و آسیب‌پذیری و زوال آن نیز تحت تأثیر زمینه‌ها و متغیرهای متفاوتی است که شناخت و معرفت آن‌ها ضرورتی اساسی دارد.

در یک جمع‌بندی از نظریات و دیدگاه‌های مرتبط با امنیت اجتماعی می‌توان چنین عنوان کرد که براساس نظریه مازلو، گودمن و اینگلهارت امنیت اجتماعی یکی از متغیرهای مرتبط با احساس رضایت است، زیرا امنیت اجتماعی می‌تواند در میزان رضایت از زندگی افراد مؤثر باشد؛ به این صورت که داشتن امنیت در افراد باعث می‌شود که با آرامش و آسایش خاطر بیشتری زندگی کنند و نگرانی و دلهره‌ای برای حفاظت از جان و مال خود را نداشته باشند و این آسودگی خاطر، سبب ایجاد رضایت از زندگی خواهد شد. همچنین براساس نظر کریز زمانی که در جامعه امنیت وجود داشته باشد، شهروندان نگران پایداری شدن حق و حقوق خود نیستند و با آرامش خاطر از آن دفاع می‌کنند. براساس نظریه امید، هنگامی که افراد در جامعه براساس انتظارات‌شان رفتاری را مشاهده نمایند که آن‌ها را در رسیدن به هدف کمک کند، سطح رضایت از زندگی آن‌ها بیشتر خواهد شد و زمانی که امید خود را برای رسیدن به آنچه انتظار دارند از دست بدهند، میزان رضایت آن‌ها از زندگی کاهش می‌یابد (هزارجریبی و فعلی، ۱۳۹۵: ۱۲۸).

پیشینه عملی

در ارتباط با موضوع مورد مطالعه تاکنون مطالعات مختلفی انجام گرفته است که در ادامه به نتایج چند پژوهش اشاره شده است.

نتایج پژوهش افشانی و ذاکری هامانه (۱۳۹۱)، در خصوص وضعیت احساس امنیت اجتماعی زنان و مردان در شهر یزد که در آن احساس امنیت اجتماعی را با استفاده از ۱۲ بعد امنیت جانی، امنیت مالی، امنیت اقتصادی، امنیت شغلی، امنیت اخلاقی، امنیت فرهنگی، امنیت عاطفی، امنیت احساسی، امنیت فکری، امنیت حقوقی، امنیت قضایی و امنیت نوامیس، بررسی کرده‌اند، نشان داد احساس امنیت جانی در زنان کمتر از مردان بوده و احساس امنیت شغلی در مردان پایین‌تر از زنان است. همچنین نتایج نشان داد وضعیت اکثر ابعاد احساس امنیت در محدوده مورد مطالعه پایین‌تر از سطح متوسط قرار دارد. نتایج مطالعه رخشانی نسب و همکاران (۱۳۹۵)، با هدف تحلیل احساس امنیت شهروندان شهر زاهدان با تأکید بر عوامل مالی - جانی نشان داد که وضعیت احساس امنیت در محدوده مطالعاتی در سطح پایینی قرار دارد. هزارجریبی و فعلی (۱۳۹۵)، در مطالعه‌ای با هدف بررسی وضعیت احساس امنیت و رابطه آن با رضایت از زندگی در میان دانشجویان دانشگاه پیام نور استان کرمانشاه نشان دادند که ۸۲/۲ درصد پاسخگویان میزان احساس امنیت پایین و متوسطی دارند و میان احساس امنیت و ابعاد آن و رضایت از زندگی رابطه مستقیم و معناداری وجود دارد. مبارکی و سلطان‌زاده (۱۳۹۸)، در پژوهشی با هدف بررسی و سنجش میزان احساس امنیت زنان در شهر اهر نشان دادند که وضعیت کلی احساس امنیت در محدوده مطالعاتی بالاتر از حد متوسط بوده و میان متغیرهای سطح تحصیلات، وضعیت تأهل، نوع فعالیت، اعتماد ارزشی و عملکرد پلیس با احساس امنیت رابطه معنادار وجود دارد. نتایج پژوهش کریمی و دانش‌مهر (۱۳۹۸)، با هدف ارزیابی وضعیت احساس امنیت در شهر مریوان که در آن با استفاده از چهار بُعد احساس امنیت جانی، مالی، حیثیتی و احساس آسایش عمومی، وضعیت احساس امنیت را بررسی کرده‌اند، نشان داد احساس

امنیت در وضعیت مناسبی قرار دارد. همچنین نتایج پژوهش نشان داد احساس امنیت شهروندان بر حسب جنسیت (مردان بیشتر از زنان)، تحصیلات (سطح تحصیلات کمتر دارای احساس امنیت بالاتر) و وضعیت شغلی (محصّلین، دانشجویان و افراد جویای کار دارای احساس امنیت بیشتر) تفاوت معناداری دارد و با مدت اقامت در شهر، رابطه معکوسی دارد. نتایج پژوهش حسین آبادی (۱۳۹۹)، با هدف بررسی تأثیر دل‌بستگی مکانی بر احساس امنیت (ترکیب سه شاخص امنیت جانی، مالی و امنیت زنان) در محلات شهر سبزوار، نشان داد دل‌بستگی مکانی با احساس امنیت، دارای ارتباط آماری معناداری بوده‌اند.

نتایج پژوهش کوزانچوک^۱ (۲۰۱۱)، در خصوص حس امنیت ساکنان شهر رزسو^۲ در کشور هلند نشان داد عملکرد پلیس اثر قابل توجهی را بر احساس امنیت شهروندان دارد. نتایج پژوهش مصطفی^۳ و همکاران (۲۰۱۷)، در خصوص ایمنی و امنیت شهرها و تأثیر آن‌ها بر زندگی در کشور مصر نشان داد، ناامنی به صورت مستقیم و غیرمستقیم بر شکل شهرها اثرگذار است. نتایج پژوهش حاتمی نژاد^۴ و همکاران (۲۰۲۰)، با هدف بررسی تأثیر احساس تعلق به مکان در محلات جدید مسکونی بر افزایش احساس امنیت در محله الهیه شهر مشهد نشان داد وضعیت حس تعلق به مکان و احساس امنیت در سطح پایینی قرار دارد. نتایج پژوهش اسپادارو^۵ و همکاران (۲۰۲۰)، در خصوص اثر اعتماد بر افزایش احساس امنیت نشان داد افزایش سطح اعتماد در افزایش سطح احساس امنیت اثرگذار است.

داده‌ها و روش‌شناسی

پژوهش حاضر بر اساس هدف، از نوع تحقیقات کاربردی- توسعه‌ای و از لحاظ ماهیت، از نوع تحقیقات توصیفی- تحلیلی و روش تحقیق نیز تحلیل همبستگی می‌باشد. برای جمع‌آوری اطلاعات مورد نیاز پژوهش از دو روش کتابخانه‌ای و میدانی استفاده شده است. محدوده مطالعاتی تحقیق، کلان‌شهر اصفهان می‌باشد. تجزیه و تحلیل داده‌ها در این پژوهش در دو مرحله انجام شد، در مرحله اول جهت سنجش وضعیت امنیت اجتماعی منطقه مورد مطالعه، حجم نمونه پژوهش از طریق فرمول کوکران معادل ۳۱۵ خانوار برآورد گردید. در این پژوهش، از روش نمونه‌گیری تصادفی استفاده شده است، سطح خطای نمونه‌گیری ۵ درصد بوده و نمونه‌ها با سطح اطمینان ۹۵ درصد انتخاب شده است؛ بدین‌صورت که در محیط GIS نمونه‌ها بصورت رندمی، با استفاده از تابع Hawth's Tools گزینش شدند؛ از منوی Sampling Tools با انتخاب گزینه Generate Random Points تعداد ۳۱۵ نمونه به‌صورت نقطه‌ای انتخاب شد. روایی پرسش‌نامه محقق‌ساخته نیز با استفاده از پیش‌آزمون و پایایی آن با استفاده از آلفای کرونباخ در محیط نرم‌افزار SPSS تعیین گردید که گویای هماهنگی و پایایی بالای داده‌ها است (جدول ۱).

جدول ۱- ضریب پایایی شاخص‌های پژوهش

محلّه	متغیر	ضریب پایایی
کلان‌شهر اصفهان	مالی	۰/۸۸
	شغلی	۰/۸۴
	جانی	۰/۸۳
	فرهنگی	۰/۷۴

منبع: یافته‌های پژوهش، ۱۴۰۲

1 Kozaczuk

2 Rzeszow

3 Mustafa

4 Hataminejad

5 Spadaro

در مرحله دوم، پس از جمع‌آوری داده‌های مورد نیاز، جهت سنجش وضعیت منطقه مورد مطالعه و رتبه‌بندی آن‌ها، داده‌ها با استفاده از رگرسیون چندگانه و معادلات ساختاری و تحلیل چند متغیره فازی^۱ در محیط نرم‌افزارهای SPSS، LISREL و GIS مورد تحلیل قرار گرفتند و جهت وزن‌دهی شاخص‌ها و میزان تأثیرگذاری آن‌ها بر امنیت اجتماعی مورد مطالعه، با استفاده از روش دلفی از ۲۰ نفر متخصص و کارشناس، متناسب با موضوع پژوهش و از روش تحلیل سلسله‌مراتبی^۲ در محیط نرم‌افزار Expert choice استفاده شد.

مدل معادلات ساختاری یک رویکرد آماری جامع برای آزمون فرضیه‌هایی درباره روابط بین متغیرهای آشکار^۳ و متغیرهای مکنون^۴ می‌باشد؛ این روش برای نشان دادن برآورد و آزمون فرضیه‌ها درباره رابطه علی بین متغیرهای آشکار و پنهان به کار می‌رود (Zampetakis & Moustakis, 2006).

قلمرو پژوهش

کلان‌شهر اصفهان با جمعیت ۱۹۶۱۲۶۰ به عنوان سومین کلان‌شهر کشور پس از تهران و مشهد، در قلب ایران واقع شده است. بدین لحاظ این شهر در جایگاه حساس و مهمی در سلسله‌مراتب شهری ایران قرار دارد. محدوده شهری اصفهان طبق سالنامه آماری شهر اصفهان (سال ۱۳۹۵) دارای ۱۵ منطقه شهری و شامل ۱۹۹ محله می‌باشد. این کلان‌شهر در خارج از محدوده شهری از غرب به خمینی‌شهر و نجف‌آباد، از جنوب به کوه صفه و سپاهان‌شهر، از شمال به شاهین‌شهر و از سمت شرق نیز به منطقه بیابانی ختم شده است (تقوایی و همکاران، ۱۳۹۹: ۸).

شکل ۱- موقعیت مناطق شهر اصفهان

یافته‌ها

یافته‌های پژوهش در دو بخش توصیف متغیرهای اصلی تحقیق و سپس تحلیل داده‌ها ارائه می‌شوند؛ در تحلیل توصیفی، داده‌های گردآوری شده از نمونه‌های آماری تحقیق با استفاده از ابزارهای توصیفی شامل جداول و نمونه‌های فراوانی مشخصات اجتماعی پاسخگویان بررسی گردید. با توجه به نتایج به دست آمده در مؤلفه‌های مورد بررسی در

۱- WLC

۲- AHP

۳- Observed

۴- Latent

کلانشهر اصفهان، در جنسیت، جنس مؤنث با ۵۶/۷ درصد، در مؤلفه سن، بازه سنی ۳۰ تا ۴۰ سال با ۴۸/۳ درصد؛ مؤلفه نوع مسکن، مسکن آپارتمانی با ۷۱/۷ درصد؛ مؤلفه سطح تحصیلات، کارشناسی با ۳۸/۳ درصد؛ مؤلفه وضعیت فعالیت، بیکار و آزاد با ۳۵ درصد؛ وضعیت مالکیت مسکن، استیجاری ۴۶ درصد بیشترین فراوانی را به خود اختصاص داده است.

تحلیل رگرسیون مؤلفه‌های مؤثر بر شاخص‌های امنیت اجتماعی در کلانشهر اصفهان

در تحلیل استنباطی با بهره‌گیری از نرم‌افزار SPSS و استفاده از رگرسیون چندگانه، شاخص‌های تأثیرگذار بر میزان امنیت اجتماعی مشخص گردید. بدین‌صورت که بر اساس ضریب بتا متغیرهای پنهان با توجه به شدت اثر هر کدام، اولویت‌بندی شد (جدول ۲)

جدول ۲- ضرایب میزان شدت روابط میان متغیرهای مؤثر بر امنیت اجتماعی کلانشهر اصفهان حاصل از خروجی

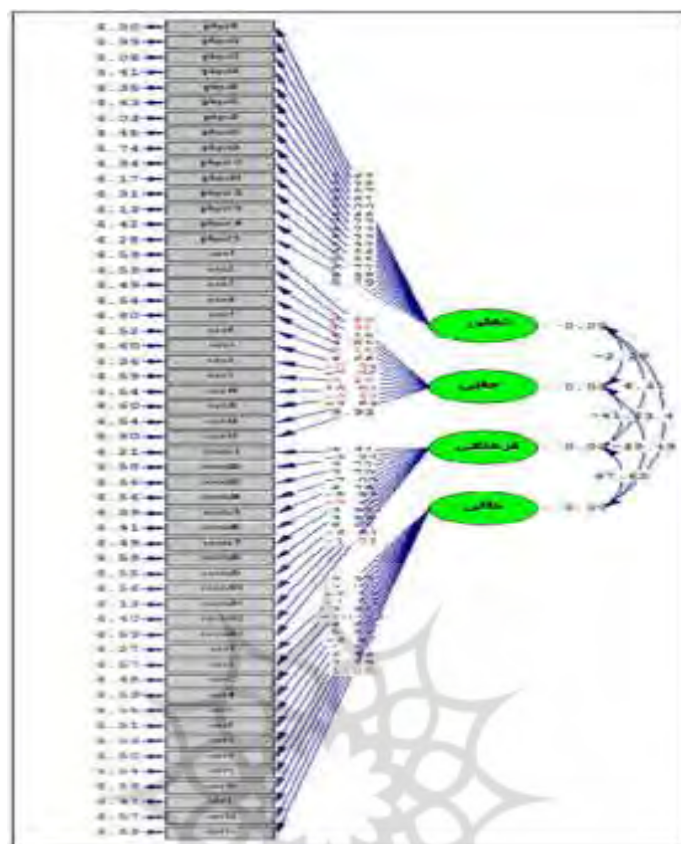
رگرسیون

نام متغیر	ضرایب غیراستاندارد		T	سطح معنی‌داری
	B	خطای B		
(ثابت)	-۷/۱۰۵	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۱/۰۰۰
مالی	۱/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۴۱۴	۰/۰۰۰
شغلی	۱/۰۰۰	۰/۰۰۰	۵/۱۸۸	۰/۰۰۰
جانی	۱/۰۰۰	۰/۰۰۰	۹/۹۷۳	۰/۰۰۰
فرهنگی	۱/۰۰۰	۰/۰۰۰	۹/۹۱۵	۰/۰۰۰

منبع یافته‌های پژوهش، ۱۴۰۲

ضریب بتای متغیرهای پنهان در منطقه مورد مطالعه به‌ترتیب، شاخص مالی با مقدار ضریب بتای ۰/۵۱۱ در اولویت اول، شاخص فرهنگی با ۰/۴۵۶ در اولویت دوم، شاخص جانی با ۰/۲۸۷ در اولویت سوم و نهایتاً شاخص شغلی با ضریب ۰/۲۶۶ در اولویت چهارم قرار گرفته است (جدول ۲). سطح معنی‌داری آزمون نیز (۰/۰۰۰) کمتر از مقدار ضریب خطای تحقیق (۰/۰۵) به‌دست آمده است؛ بنابراین فرضیه صفر رد و با ضریب اطمینان ۹۵ درصد وجود رابطه بین ابعاد چهارگانه امنیت اجتماعی تأیید می‌شود. در ادامه و به‌منظور اعتبارسنجی از طریق مدل معادلات ساختاری، پس از جمع‌آوری داده‌های پرسش‌نامه‌ای، عملیات کدگذاری روی داده‌ها در نرم‌افزار SPSS انجام شد.

داده‌های کدگذاری شده در محیط نرم‌افزار لیزرل فراخوانی شده و تجزیه و تحلیل‌های لازم در مورد آن‌ها صورت گرفت. قدرت رابطه بین عامل (متغیر پنهان) و متغیر قابل مشاهده به وسیله بار عاملی نشان داده می‌شود. اگر بار عاملی کمتر از ۰/۳ باشد، رابطه ضعیف در نظر گرفته شده و از آن صرف‌نظر می‌شود. بار عاملی بین ۰/۳ تا ۰/۶ قابل قبول است و اگر بزرگ‌تر از ۰/۶ باشد، بسیار مطلوب است؛ همچنین در تحلیل لیزرل، شاخص‌هایی که میزان T آن‌ها کمتر از ۱/۹۶ باشد به رنگ قرمز نشان داده شده و از آن‌ها نیز صرف‌نظر می‌شود که در این پژوهش نیز چنین عمل شد (شکل ۲).

شکل ۱- نمودار T value احساس امنیت اجتماعی

با توجه به بارهای عاملی، متغیرهای آشکار مربوط به هر متغیر پنهان، به تفکیک متغیرها مورد بررسی در جدول ذیل اولویت بندی شدند.

جدول ۳- اولویت بندی متغیرهای آشکار پژوهش بر اساس بارهای عاملی مدل استاندارد شده و وزن فازی کلان شهر اصفهان

متغیر پنهان	ضریب بتا	متغیرهای آشکار (قابل مشاهده)	بار عاملی	وزن فازی
شغلی	۰/۲۶۶	کیفیت محیط مالی - فیزیکی	۰/۳۴	۰/۰۰۶
		امنیت در سرمایه گذاری	۰/۵۷	۰/۰۴۲
		ایجاد مشوق های شغلی	۰/۵۶	۰/۰۶۵
		سیاست های حمایتی دولت	۰/۴۴	۰/۰۲۶
		ثبات شغلی	۰/۷۱	۰/۱۴۲
		بهبود زمینه بروز خلاقیت	۰/۷۶	۰/۱۷۹
		افزایش مهارت ارتباطی، رفتاری و کاری	۰/۴۴	۰/۰۱۹
		رضایت شغلی	۰/۹۳	۰/۲۷۲
		افزایش وجدان کاری	۰/۴۴	۰/۰۱۴
		افزایش تجربه آموزی	۰/۶۵	۰/۰۷۰
		توانمندسازی شغلی	۰/۳۹	۰/۰۱۱

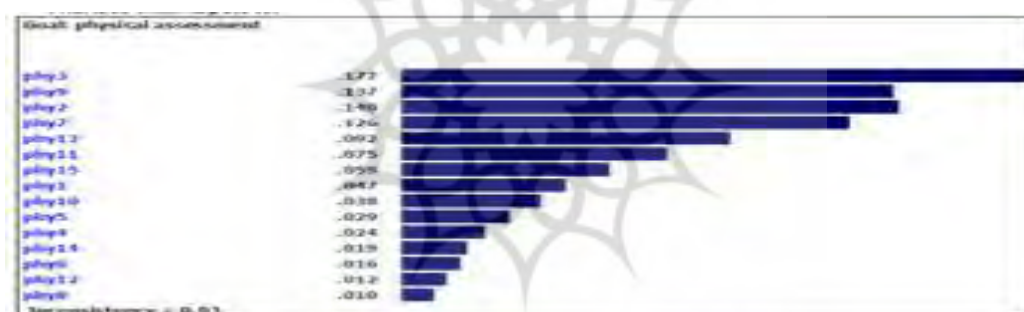
روفق تولید	۰/۳۸	۰/۰۰۸	مالی	۰/۵۱۱
عملکرد نهادهای متولی اشتغال	۰/۵۵	۰/۰۳۹		
اعتماد شغلی	۰/۶۶	۰/۱۰۶		
مالکیت مسکن	۰/۳۷	۰/۰۱۲		
سطح قدرت خرید	۰/۴۵	۰/۰۲۲		
متنوع سازی دارایی‌ها	۰/۷۱	۰/۲۱۱		
داشتن پس انداز	۰/۵۹	۰/۰۷۸		
پرداخت حق بیمه	۰/۶۱	۰/۱۳۴		
آمادگی برای مواقع ضروری	۰/۶۱	۰/۱۰۲		
تعداد افراد خانوار	۰/۷۰	۰/۱۵۸		
درآمد	۰/۴۸	۰/۰۳۱	فرهنگی	۰/۴۵۶
تحصیلات	۰/۴۱	۰/۰۱۹		
فرهنگ مشارکت	۰/۶۹	۰/۱۴۵		
ارتقا فرهنگ و هویت مشترک گروه‌ها	۰/۵۵	۰/۰۵۴		
رضایت از زندگی	۰/۸۳	۰/۲۰۲		
نگرش افراد نسبت به جرم	۰/۷۱	۰/۱۶۴		
استفاده از رسانه‌های جمعی	۰/۹۱	۰/۳۷۰		
دینداری	۰/۵۹	۰/۰۹۴		
انسجام فرهنگی	۰/۳۹	۰/۰۴۹		
آگاهی فرهنگی	۰/۳۶	۰/۰۳۹		
ارتقا حس تعلق مکانی	۰/۴۷	۰/۰۶۴		
دسترسی امن به فضای مجازی	۰/۶۱	۰/۱۱۷	جانی	۰/۲۸۷
بهداشت جسمی - روانی	۰/۷۷	۰/۲۷۲		
تلقی از عملکرد پلیس	۰/۶۹	۰/۲۲۵		
دسترسی به نهادهای امنیتی	۰/۶۵	۰/۱۶۵		
رعایت نکات ایمنی	۰/۵۵	۰/۱۱۹		
گرایش مشارکت در تامین امنیت افراد	۰/۵۱	۰/۰۹۷		
کاهش تهدیدات جانی و بدنی از اهالی	۰/۳۹	۰/۰۷۱		

با توجه به بارهای عاملی مستخرج در مدل استاندارد شده در نرم‌افزار LISREL (جدول ۳) در کلان‌شهر اصفهان به این ترتیب بیان شده است که از بین ۵۴ مؤلفه، تعداد ۴۰ مؤلفه به‌عنوان مؤلفه‌های مؤثر (با شدت اثر متفاوت) انتخاب گردید، به‌طوری که از بین ۱۵ شاخص شغلی، تعداد ۱۵ مؤلفه، از بین ۱۳ شاخص فرهنگی، تعداد ۱۱ مؤلفه، از بین ۱۳ شاخص امنیت مالی، نیز تعداد ۸ مؤلفه و از بین ۱۳ شاخص امنیت جانی، تعداد ۶ مؤلفه به‌عنوان مؤلفه‌های مؤثر باقی ماندند و از ۱۴ مؤلفه به‌دلیل ضریب کمتر از ۰/۳ درصد صرف نظر شد. از سوی دیگر باید اشاره کرد که در شاخص امنیت شغلی رضایت شغلی با بار عاملی ۰/۹۳ بیشترین ارتباط و تأثیرگذاری را دارد. در بعد امنیت مالی، متنوع سازی دارایی‌ها با بار عاملی ۰/۷۳ درصد، استفاده از رسانه‌های جمعی با ۰/۹۱ درصد در بعد امنیت فرهنگی و در بخش امنیت جانی، بهداشت جسمی - روانی با ضریب تأثیر ۰/۷۷ درصد در اولویت اول قرار دارند.

نمایش تصویری وضعیت کلان‌شهر اصفهان بر اساس شاخص‌های امنیت اجتماعی

با استفاده از نرم‌افزار SPSS و LISREL تحلیل شاخص‌های پنهان و آشکار انجام گرفته و در مرحله بعدی وارد نرم‌افزار GIS شدند تا وضعیت شاخص‌های امنیت اجتماعی در سطح کلان‌شهر اصفهان به صورت بصری نشان داده شود. در محیط نرم‌افزار GIS، جهت درون‌یابی از روش IDW^۱ بهره گرفته شد. سپس هر کدام از لایه‌های درون‌یابی شده^۲ به لایه رستری^۳ تبدیل و با امتیاز ۱ تا ۵ وضعیت شاخص مورد نظر را نشان می‌دهد. با این توضیح که، عدد ۱ نشان‌دهنده پایین‌ترین وضعیت و کم‌ترین امتیاز و هر چقدر به سمت عدد ۵ نزدیک تر می‌شویم، نشان‌دهنده بالاترین امتیاز و ایده‌آل‌ترین وضعیت شاخص می‌باشد. پس از تبدیل لایه‌ها به رستر، هر کدام از لایه‌ها با روش Fuzzy Membership، فازی‌سازی گردیدند که وضعیت شاخص‌های امنیت اجتماعی را بین صفر و یک نشان می‌دهد به طوری که عدد ۱، نشان‌دهنده بهترین وضعیت و عدد صفر نشان گر بدترین وضعیت می‌باشد.

جهت وزن‌دهی شاخص‌ها و میزان تأثیرگذاری آن‌ها بر امنیت اجتماعی، متناسب با موضوع پژوهش و تحلیل سلسله مراتبی، فرم وزن‌دهی بین کارشناسان و متخصصان در حوزه شهرسازی توزیع گردید و مؤلفه‌های مؤثر بر اساس بارهای عاملی مستخرج از تحلیل لیزرل و نظر کارشناسان مربوطه اولویت‌بندی شده و بین طیف ۱ تا ۹ امتیازدهی شد با توجه به این که شاخص امنیت مالی در بین مؤلفه‌های مؤثر در اولویت اول قرار دارد، برای همین، وزن‌های مربوط به شاخص امنیت مالی در ذیل آورده شده است (شکل ۲).

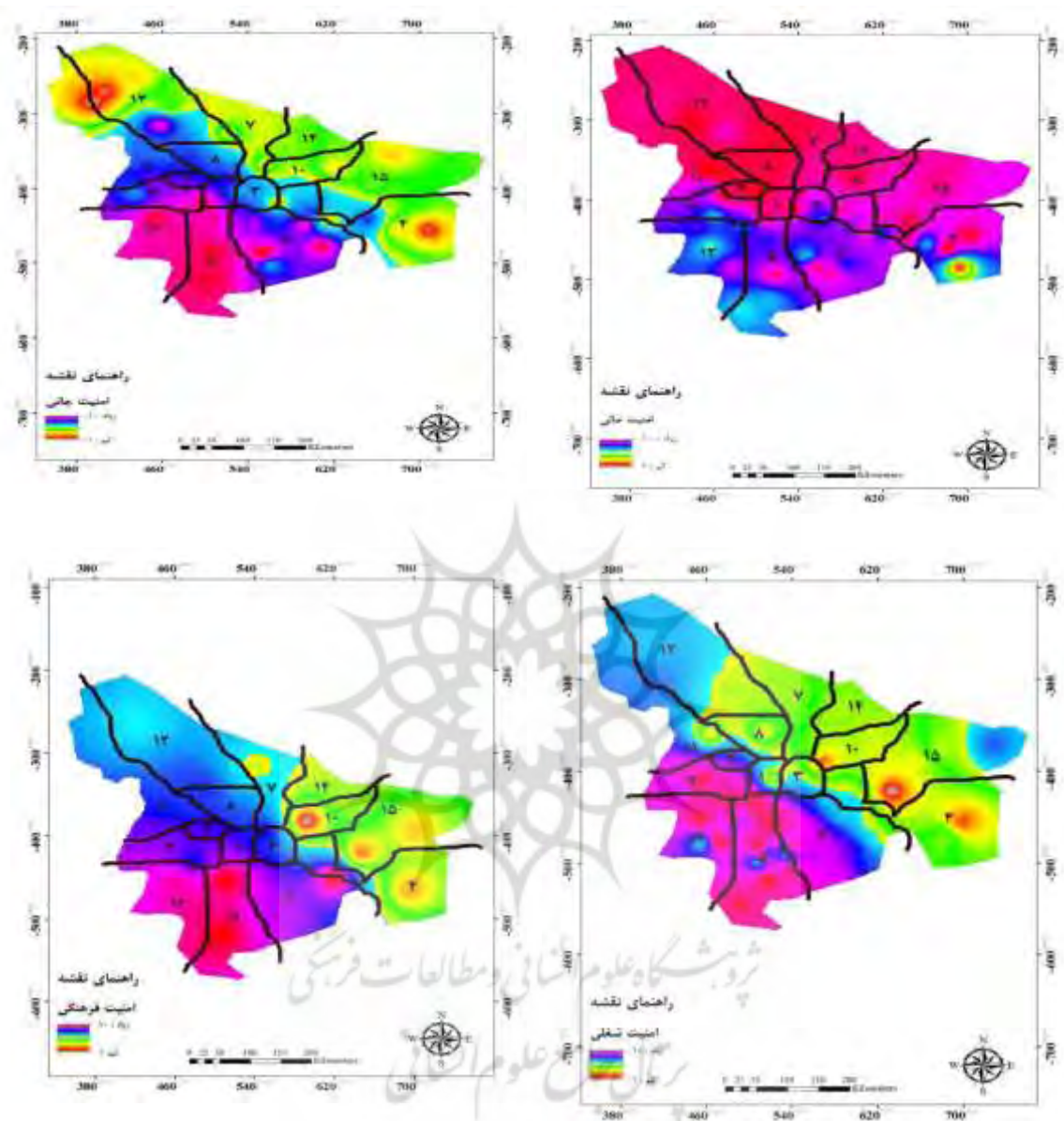
شکل ۲- وزن‌های مربوط به شاخص امنیت مالی در نرم‌افزار اکسپرت چویس

پس از این که وزن هر کدام از شاخص‌های آشکار محاسبه شد، با استفاده از روش Weighted Sum شاخص‌های آشکار مربوط به هر شاخص پنهان با یکدیگر ترکیب گردیده و مورد هم‌پوشانی قرار داده شد که نتیجه آن استخراج ۴ نقشه ترکیبی برای هر کدام از شاخص‌های امنیت مالی، امنیت شغلی، امنیت فرهنگی و امنیت جانی بوده است. کلان‌شهر اصفهان از نظر شاخص امنیت مالی، امنیت شغلی و امنیت جانی در محدوده جنوب در وضعیت مطلوبی قرار دارد. سایر قسمت‌ها نیز در وضعیت متوسط و متوسط رو به بالا قرار گرفته است. از نظر شاخص امنیت مالی محدوده شمال و شمال غرب در وضعیت مطلوبی قرار دارد، سایر بخش‌ها از کیفیت متوسط رو به بالا برخوردار می‌باشند (شکل ۳).

۱- Inverse Distance Wighted

۲- IDW

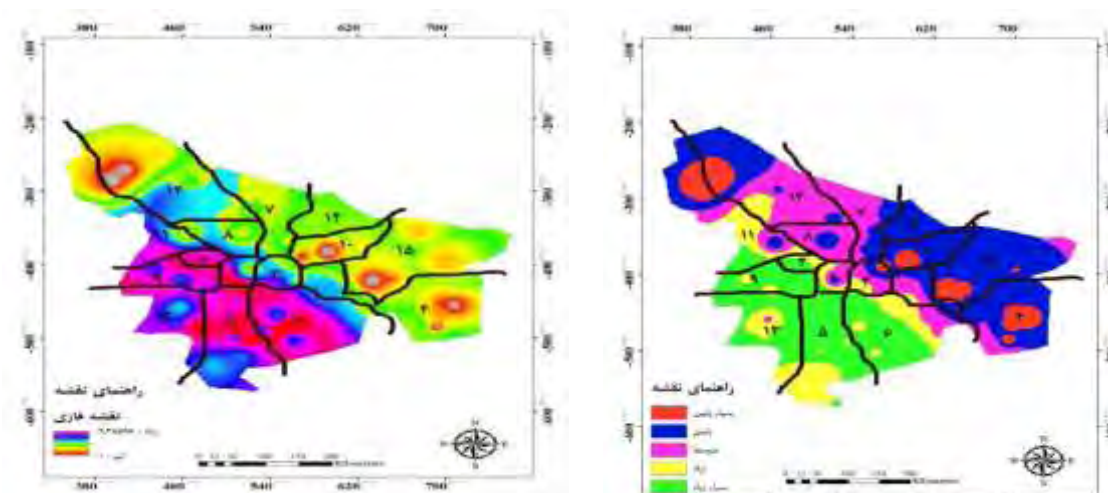
۳- Raster

شکل ۳- وضعیت کلان شهر اصفهان بر اساس شاخص های مؤثر امنیت اجتماعی

وضعیت نهایی امنیت اجتماعی کلانشهر اصفهان

با استفاده از توابع Intersect و Reclass نقشه نهایی حاصل از امنیت اجتماعی در مقیاس فازی رتبه بندی شده و در قالب اشکال ۴ و ۵ نمایش داده شده است. در کلان شهر اصفهان، محدوده جنوب و مرکز شهر در وضعیت خوب و مطلوبی قرار دارد. قسمت های محدودی در غرب نیز در وضعیت متوسط رو به بالا قرار دارد. سایر قسمت ها که با لکه های سبز و زرد رنگی در قسمت شمال غربی و شرق شهر نمایش داده شده از کیفیت پایینی برخوردار است، این بررسی نشان از آن دارد که در بین مؤلفه های مؤثر بر امنیت اجتماعی، بعد امنیت مالی بیشترین تأثیر و نقش را ایفا می کند.

شکل ۴- نقشه نهایی سنجش امنیت اجتماعی کلان- شهر اصفهان

شکل ۵- نقشه نهایی و ریکلسی شده سنجش امنیت اجتماعی کلانشهر اصفهان

جدول ۴- وضعیت امنیت اجتماعی بر اساس مؤلفه‌های مؤثر به تفکیک رتبه بر اساس مساحت (هکتار)

کلاس	درجه قابلیت	میزان امنیت اجتماعی کلانشهر اصفهان
۱	امنیت اجتماعی بسیار پایین	۳۸/۰۳۰۸
۲	امنیت اجتماعی پایین	۱۷۸/۹۵۸۵
۳	امنیت اجتماعی متوسط	۱۸۱/۴۱۶۹
۴	امنیت اجتماعی زیاد	۲۹/۹۳۹۳
۵	امنیت اجتماعی بسیار زیاد	۱۲۴/۲۹۸۸

منبع: یافته‌های پژوهش

برخورداری از امنیت اجتماعی بر اساس مساحت در پنج کلاس امنیت اجتماعی بسیار پایین، پایین، متوسط، زیاد و بسیار زیاد محاسبه شده است (جدول ۴). کلان‌شهر اصفهان در کلاس امنیت اجتماعی متوسط با ۱۸۱/۴۱۶۹، بیشترین میزان را در این کلاس‌ها به خود اختصاص داده‌اند. همچنین کلان‌شهر اصفهان در کلاس امنیت اجتماعی زیاد با ۲۹/۹۳۹۳ هکتار، کم‌ترین میزان را در سطح کلاس‌ها به خود اختصاص داده‌اند.

نتیجه‌گیری

امروزه برخورداری جوامع شهری از سطح قبل قبولی از احساس امنیت اجتماعی، یکی از مؤلفه‌های کلیدی توسعه پایدار است که متضمن مشارکت و حضور فعال سایر خانوارها در تمامی عرصه‌های شهری است و بالعکس، ضعف امنیت اجتماعی در میان خانوارهای شهری به شیوه‌های مختلفی فضای شهر را به سمت ناپایداری سوق می‌دهد. از این‌رو، ارتقای سطح امنیت اجتماعی به یکی از مهم‌ترین دغدغه‌های سیاست‌گذاران و برنامه‌ریزان و جامعه‌شناسان مبدل شده است.

بر اساس یافته‌های تحقیقات مختلف، احساس ناامنی شهروندان معمولاً در کلان‌شهرها که حلقه تعاملات اجتماعی گسترده‌تر است، نسبت به شهرهای کوچک که بافت‌های سنتی و هنجارهای اجتماعی محدودیت کافی را برای مقابله با ناامنی ایجاد می‌کند، محسوس‌تر است. با این اوصاف می‌توان بیان کرد در چنین شرایطی و با توجه به اینکه شهر

اصفهان یکی از کلان‌شهرهای کشور است، امروزه عوامل بی‌شماری در ایجاد احساس امنیت شهروندان دخیل هستند که باید مورد توجه پژوهشگران واقع گردد. نوآوری تحقیق در منطقه مورد مطالعه و تهیه پراکنش‌های فضایی هر یک از عوامل موثر بر احساس امنیت اجتماعی می‌باشد.

احساس امنیت اجتماعی با تعریف چهار مؤلفه به‌عنوان مقیاس‌های برای احساس امنیت اجتماعی در نظر گرفته شد؛ از این رو، در راستای فرضیات پژوهش هدف اصلی این پژوهش، سنجش امنیت اجتماعی با اتکا بر مؤلفه‌های مؤثر شاخص امنیت فرهنگی، امنیت جانی، امنیت مالی و امنیت شغلی در کلان‌شهر اصفهان می‌باشد؛ نتایج پژوهش نشان می‌دهد که کلان‌شهر اصفهان از نظر شاخص امنیت جانی، امنیت مالی و امنیت فرهنگی در وضعیت متوسط رو به بالا و از نظر شاخص امنیت شغلی در وضعیت متوسط رو به پایین قرار گرفته است. از لحاظ برخورداری از شاخص‌های امنیت اجتماعی هم به ترتیب اولویت، در کلان‌شهر اصفهان شاخص مالی با ۵۱۱/۰ درصد، شاخص فرهنگی با ۴۵۶/۰ درصد، شاخص جانی با ۲۸۷/۰ درصد و نهایتاً شاخص شغلی با ۲۶۶/۰ درصد که نشان گر مهم بودن بعد شاخص امنیت مالی نسبت به بقیه ابعاد است.

در مقایسه پژوهش حاضر با سایر پژوهش‌های انجام شده، ایمانی و همکاران (۱۳۹۱)، به سنجش احساس امنیت اجتماعی در مناطق شهری (مطالعه موردی: شهر اردبیل) پرداخته و یافته‌های محقق نشان‌گر آن است که مهم‌ترین عامل تأثیرگذار امنیت مالی می‌باشد که با پژوهش حاضر همسو است. رخشانی نسب و همکاران (۱۳۹۵)، به ارزیابی و تحلیل احساس امنیت شهروندان شهر زاهدان با تأکید بر عوامل مالی - جانی پرداخته و به این نتیجه رسیده‌اند که عوامل مالی و جانی دارای بیش‌ترین نقش در امنیت اجتماعی اثرگذاری می‌باشد. همچنین ساعی و همکاران (۱۳۹۳)، به تحلیل جامعه‌شناختی احساس امنیت پرداخته و نتایج تحلیل رگرسیون چندگانه نشان داد که در سطح ویژگی‌های مزبور، زیر شاخص امنیت شغلی بیشترین تأثیر را بر میزان امنیت اجتماعی داراست که با پژوهش حاضر همسو می‌باشد. با توجه به اینکه فقط چهار مورد از عوامل احساس امنیت اجتماعی در این مطالعه بررسی گردید و با توجه به اینکه عوامل و شاخص‌های دیگری نیز در احساس امنیت اجتماعی دخیل هستند، لذا پیشنهاد می‌گردد پژوهش‌های آتی در این زمینه تلاش نمایند.

منابع

- افشانی، سیدعلیرضا؛ ذاکری هامانه، راضیه. (۱۳۹۱). *مطالعه تطبیقی میزان احساس امنیت اجتماعی زنان و مردان ساکن شهر یزد*. زن در توسعه و سیاست، ۱۰(۳)، ۱۶۲-۱۴۵.
- ایمانی، بهرام؛ کانونی، رضا؛ حبیب‌زاده، عظیم؛ مسلمی، آرمان. (۱۳۹۴). *سنجش احساس امنیت اجتماعی در مناطق شهری (مطالعه موردی: شهر اردبیل)*. پژوهش‌نامه جغرافیای انتظامی، ۳(۱۰)، ۳۴-۱.
- بحری‌پور، عباس؛ خالد، امیر رستگار. (۱۳۹۲). *بررسی رابطه بین اعتماد فرهنگی و احساس امنیت اجتماعی (مطالعه موردی: شهرستان کاشان)*. فصلنامه مطالعات جامعه‌شناختی جوانان، ۴(۱۰)، ۲۶-۹.
- بزرگوار، علیرضا؛ زیاری، کرامت‌اله؛ تقوایی، مسعود. (۱۳۹۶). *سنجش احساس امنیت شهروندان در شهر جدید هشتگرد*. مدیریت شهری، ۴۹، ۳۸۵-۳۶۷.
- بوزان، باری. (۱۳۷۸). *مردم، دولت‌ها و هراس*. ترجمه پژوهشکده مطالعات راهبردی، چاپ اول، تهران، انتشارات پژوهشکده مطالعات راهبردی.
- تقوایی، مسعود؛ بالیده، امین اله؛ رحیمی، حمزه. (۱۳۹۹). *تحلیلی بر میزان اهمیت مؤلفه‌های کیفیت محیطی از دیدگاه گردشگران (مطالعه موردی: کلانشهر اصفهان)*. مطالعات توسعه پایدار شهری و منطقه ای، ۱(۱)، ۲۱-۱.

- حسین آبادی، سعید. (۱۳۹۹). *تحلیل تأثیر دلبستگی مکانی و سرمایه فرهنگی بر احساس امنیت محلات شهری سبزوار*. نگرش‌های نو در جغرافیای انسانی، ۱۲(۴)، ۶۶۷-۶۵۱.
- رخشانی نسب، حمیدرضا؛ اسفندیاری مهنی، حمیده؛ کهرازه، شعیب. (۱۳۹۵). *تحلیل احساس امنیت شهروندان شهر زاهدان با تأکید بر عوامل مالی - جانی*. پژوهشنامه جغرافیای انتظامی، ۱۴(۱۴)، ۱-۱۸.
- رسولی، الهام. (۱۴۰۰). *رابطه سرمایه فرهنگی و احساس امنیت جوانان*. ماهنامه آفاق علوم انسانی، ۵(۴۹)، ۷۴-۵۷.
- ساعی، علی؛ شهبازی، زهره؛ مبارکی، مهدی. (۱۳۹۳). *تحلیل جامعه‌شناختی احساس امنیت میان شهروندان اراکی در سال ۱۳۹۰*. فصلنامه برنامه‌ریزی رفاه و توسعه فرهنگی، ۲۰، ۴۳-۶۷.
- سقای، محسن؛ فتاح، فاطمه؛ پاک‌نژاد، میترا. (۱۳۹۶). *تحلیلی بر تأثیر فضاهای شهری بر امنیت اجتماعی زنان (مطالعه موردی: شاهین شهر)*. پژوهش‌های مکانی - فضایی، ۵، ۴۲-۶۰.
- کریمی، علیرضا؛ دانش‌مهر، حسین. (۱۳۹۸). *بررسی احساس امنیت در مناطق مرزی مطالعه موردی: شهر مریوان*. فصلنامه پژوهش‌نامه مطالعات مرزی، ۷(۴)، ۱-۲۴.
- مبارکی، امید؛ سلطان‌زاده، رحیمه. (۱۳۹۸). *بررسی و سنجش میزان احساس امنیت اجتماعی زنان در فضاهای شهری (مطالعه موردی: شهر اهر)*. نشریه شهر ایمن، ۲(۸)، ۱-۱۳.
- مدیری، آتوسا. (۱۳۸۵). *جرم، خشونت و احساس امنیت در فضاهای عمومی شهر*. فصلنامه رفاه اجتماعی، ۶(۲۲)، ۲۸-۱۱.
- هزارجریبی، جعفر؛ فعلی، جواد. (۱۳۹۵). *احساس امنیت اجتماعی و رابطه آن با رضایت از زندگی (مورد مطالعه: دانشجویان دانشگاه پیام نور استان کرمانشاه)*. فصلنامه برنامه‌ریزی رفاه و توسعه فرهنگی، ۷(۲۷)، ۱۴۴-۱۱۷.

References

- Amaro, S., & Duarte, P. (2016). *Modelling formative second order constructs in PLS*. In European Conference on Research Methodology for Business and Management Studies (pp. 19-27). Academic Conferences International Limited.
- George, D., & Mallery, P. (2003). *SPSS for Windows step by step: A simple guide and reference (4th Ed.)*. Boston: Allyn & Bacon.
- Hulland, J. (1999). *Use of partial least squares (PLS) in strategic management research: A review of four recent studies*. Strategic Management Journal, 20(2), 195-204.
- Brooks, D.J. (2010). *What is security: Definition through knowledge categorization*. Secur. J. 2010, 23, 225-239.
- Cambridge Dictionary. (2021). *Meaning of security in English*. <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/security?q=security+>.
- Cho, Y., Jeong H., Choi, A., & Sun, M. (2019). *Design of a Connected Security Lighting System for Pedestrian Safety in Smart Cities*. Sustainability, 11, 1308, PP: 1-11, <https://doi.org/10.3390/su11051308>.
- Engerer, H. (2009). *Security Economics: Definition and Capacity*. Economics of Security Working Paper 5; Economics of Security: Berlin, Germany, 2009.
- Hataminejad, H., Rezayee Gorgani, A., & Rahimi, F. (2020). *The analysis of the impact of the sense of place attachment to new residential neighborhoods on an increasing sense of security Case study: Elahieh neighborhood of Mashhad*. Geography and human relationships, supplement1, winter 2020, pp: 8-21, <http://ensani.ir/file/download/article/1608983652-10347-99-265.pdf>.
- Igarashi, A., Miyashita, M., Morita, T., Akizuki, N., Akiyama, M., Shirahige, Y., Kenji, E. (2012). *A Scale for Measuring Feelings of Support and Security Regarding Cancer Care in a Region of Japan: A Potential New Endpoint of Cancer Care*. Journal of Pain and Symptom Management, Vol. 43 No. 2, pp: 218-225.

- پیشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی